2026-04-29

Initiativärende – Stärkta rutiner mot otillåten påverkan, hot och infiltration i socialtjänst

Socialtjänstens arbete sker i en alltmer komplex samhällskontext, där organiserad brottslighet och kriminella nätverk i ökande grad försöker påverka myndighetsutövning. Det kan handla om direkta hot, trakasserier och våld, men också mer subtila former av otillåten påverkan såsom påtryckningar, relationsskapande i syfte att påverka beslut eller försök att få tillgång till sekretessbelagd information.

Flera kommuner i Sverige, däribland Malmö och Göteborg, har utvecklat mer specialiserade arbetssätt för att hantera denna problematik. Dessa omfattar bland annat strukturerade riskbedömningar i ärenden, tydliga riktlinjer för hur påverkan ska identifieras och rapporteras samt åtgärder för att minska risken för intern sårbarhet.

I Malmö har arbetet utvecklats med fokus på individärenden där det finns koppling till kriminella nätverk. Där används bland annat strukturerade riskbedömningar inför möten, dubbelbemanning i riskärenden samt tydliga rutiner för att dokumentera även subtil påverkan. I Göteborg har kommunen, utöver arbetet med hot och påverkan från externa aktörer, även utvecklat metoder för att hantera intern sårbarhet. Det inkluderar utbildning om jäv och lojalitetskonflikter, förstärkta kontroller i vissa verksamheter samt rutiner för att utreda misstanke om otillåten påverkan.

Gävle kommun har idag etablerade rutiner för att hantera hot, våld och otillåten påverkan. Dessa utgör en viktig grund. Samtidigt finns skäl att ytterligare utveckla och fördjupa arbetet, särskilt med fokus på den typ av systematisk påverkan som kan kopplas till organiserad brottslighet. Detta innefattar att gå från generella rutiner till mer situationsanpassade arbetssätt, att inkludera perspektivet organiserad brottslighet och systematisk påverkan och på det viset stärka skyddet för både medarbetare och verksamhet. Detta är centralt för att värna rättssäkerheten, upprätthålla tilliten till socialtjänsten och säkerställa en trygg arbetsmiljö.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att socialnämnden beslutar:

att ge Sektor Välfärd i uppdrag att ta fram och införa särskilda, förtydligade rutiner för att förebygga och hantera otillåten påverkan, hot och våld kopplat till organiserad brottslighet, samt

att rutinerna även omfattar risk för intern påverkan, jäv och infiltration i verksamheten.

att införa obligatorisk utbildning för samtliga medarbetare och chefer inom socialtjänsten om otillåten påverkan, bemötande i riskärenden samt säkerhetsmedvetet arbetssätt specifikt kopplat till organiserad brottslighet.

att utveckla strukturer för systematisk riskbedömning i individärenden där det finns koppling till kriminalitet eller annan särskild risk.

Cecilia Eriksson Ajanovic (M)

Daniel Aprili (M)

Kristin Malmberg (M)

Sulafa Mahmoud (M)

Anna Högberg (M)